

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/781/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814212837
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3814212837.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej v právnej veci navrhovateľa Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, IČO 36 234 176, v konaní zastúpeného Advokátskou kanceláriou GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom Trenčín, Piaristická 707/25 proti odporkyni Q. X., bytom V., E. Z. XX/XX, v konaní zastúpenej JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, so sídlom Lučenec, J. Kráľa č. 5/A, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Prešov, Námestie legionárov č. 5, IČO 42 176 778, v konaní zastúpeného JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, so sídlom Lučenec, J. Kráľa č. 5/A o zaplatenie 398,57 eur s príslušenstvom a o vzájomnom návrhu odporkyne, o zaplatenie 780,22 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 12C/126/2015-57 zo dňa 30. apríla 2014, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľa p o t v r d z u j e .

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o povinnosti navrhovateľa zaplatiť odporkyni sumu 780,22 eur spolu s 5,25 % - ným ročným úrokom z omeškania od 22.2.2014 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku ako aj vo výroku, ktorým si súd prvého stupňa vyhradil rozhodnutie o náhrade trov konania na dobu do 30 dní po právoplatnosti svojho rozsudku z r u š u j e a vec v tejto časti v r a c i a súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa a navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť odporkyni sumu 780,22 eur spolu s 5,25 % - ným ročným úrokom z omeškania od 22.2.2014 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie o trovách konania si vyhradil na dobu do 30 dní po právoplatnosti tohto rozhodnutia. Na odôvodnenie svojho rozhodnutia súd uviedol, že výsledky vykonaného dokazovania posúdil podľa § 2 písm. a), b), § 4 ods. 1, ods. 2 písm. a), g), ods. 4 a 5 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch /platného a účinného v čase uzavretia zmluvy o splátkovom úvere medzi účastníkmi/, § 52 ods. 2, § 53 ods. 1 až 3, ods. 5, § 54 ods. 1 a 2, § 37 ods. 1, § 451 ods. 1, § 457 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že predloženými listinnými dôkazmi ale aj vyjadreniami účastníkov mal jednoznačne poukázané, že dňa 19.2. 2003 uzavrel navrhovateľ s odporkyňou ako dlžníkom úverovú zmluvu, na základe ktorej poskytol odporkyni revolvingový úver s úverovým rámcom 30.000 Sk /995,82 eur/, pričom odporkyňa prostredníctvom kreditnej karty vyčerpala od navrhovateľa peňažné prostriedky v celkovej sume 2.873,58 eur. Úver mala odporkyňa splatiť mesačnými splátkami vo výške 1.200 Sk /39,83 eur/. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí podľa § 4 ods. 2 písm. a) a g) zákona č. 258/2001 Z.z. obsahovať údaj o sume, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a RPMN. RPMN odzrkadľuje celkovú odplatu za poskytnutie úveru a je, ako to uviedol aj právny zástupca odporkyne a vedľajšieho účastníka, referenčným údajom slúžiacim spotrebiteľovi pre porovnanie výhodnosti ponúkaného finančného produktu s obdobnými finančnými

produktmi na trhu. V prípade, že údaj o RPMN v zmluve absentuje, považuje sa poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov, čoho si musel byť navrhovateľ ako dodávateľ vedomý. Úverová zmluva súčasne neobsahuje akékoľvek dojednanie o úrokoch a poplatkoch za poskytnutie spotrebiteľského úveru, čo má v čase uzatvorenia úverovej zmluvy za následok, že navrhovateľ v postavení veriteľa nemôže požadovať od odporkyne zaplatenie nedojednaných úrokov a poplatkov /§ 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z./.

Úrok je jedným z definičných znakov zmluvy o úvere. Úverová zmluva pritom neobsahuje vo svojej lícnej časti údaj, ktorý by sa týkal úrokov, o ktoré bude úver navýšený. Uvedený údaj sa však nenachádza ani v úverových podmienkach, ktoré síce odporkyňa podpísala, no vzhľadom na početnosť ich ustanovení, navyše napísaných malým, len ťažko čitateľným písmom, možno predpokladať, že pred ich podpisom si ustanovenia úverových podmienok odporkyňa neprečítala a keby aj áno, sotva by ich obsahu bez bližšieho vysvetlenia porozumela. Zákon síce explicitne neupravuje úrokovú sadzbu ako obligatórnu náležitosť úverovej zmluvy, upravuje však dôsledky neuvedenia úrokov /§ 4 ods. 5 zák. č. 258/2001 Z.z./.

Na vyššie uvedenej právnej kvalifikácii nič nemení ani skutočnosť, že navrhovateľ mal odporkyňu poskytnúť tzv. revolvingový úver. Spotrebiteľ predsa musí vždy vopred dostať písomne ponuku za akých podmienok, za akú odplatu, môže úver čerpať a len pokiaľ k takejto ponuke, obsahujúcej zákonom požadované náležitosti, účinne svojím prejavom vôle pristúpi, iba vtedy možno hovoriť o platnom dojednaní o poskytnutí spotrebiteľského úveru, zakladajúcom súčasne nárok veriteľa na odplatu za jeho poskytnutie. Takisto ani v úverových podmienkach nie je uvedená úroková sadzba úveru a pokiaľ tieto podmienky odkazujú na Sadzobník, z vyjadrenia právneho zástupcu odporkyne vyplývalo, že Sadzobník odporkyňu zaslaný ani nebol a že s obsahom tohto Sadzobníka ani nebola pravdepodobne zo strany navrhovateľa oboznámená. Aj podľa súdu zásadný právny význam má aj skutočnosť, že navrhovateľ kontinuálne a opakovane požičiaval peniaze odporkyňu od roku 2003 do roku 2011, bez toho, že by navrhovateľ akokoľvek dal do súladu úverovú zmluvu s platnou legislatívou, upravujúcou predaj finančných produktov. Navrhovateľ aj podľa právneho názoru súdu nastavil úmyselne svoj úverový produkt tak, aby odporkyňa opakovane /cyklicky/ čerpala peňažné prostriedky v priebehu dlhšej časovej periódy bez toho, aby mala /resp. reálne mohla mať/ prehľad o koľko v skutočnosti požičané peniaze prepláti. Súd nesúhlasí s navrhovateľom v tom, že Zákon o spotrebiteľských úveroch nevyžaduje vzhľadom na revolvingový typ úveru údaj o RPMN, pretože RPMN mohla byť vypočítaná na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy, pričom nekonkretizuje, akým konkrétnym spôsobom má byť údaj o RPMN vyjadrený, teda či má byť napr. vyjadrený vo forme jedného konkrétneho čísla, alebo môže byť vyjadrený i vo forme určitého rozpätia ohraničeného minimálnou hodnotou RPMN a jeho maximálnou hodnotou. Podstatné však je podľa názoru súdu to, že údaj o RPMN v úverovej zmluve úplne absentuje. Pretože v úverovej zmluve nie je uvedený údaj o sume a počte splátok, údaj o úrokoch a iných poplatkoch, veriteľ nemôže od spotrebiteľa požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Hoci navrhovateľ tvrdil, že všetky potrebné údaje o sume, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov jasne vyplývajú z lícnej strany zmluvy, ktoré sú doplnené údajmi v príručke užívateľa predmetného úveru, s týmto dokumentom, tak ako bolo uvedené vyššie, odporca pred podpisom úverovej zmluvy nebol pravdepodobne s touto príručkou oboznámený, resp. navrhovateľ nepreukázal, že by s ňou odporkyňu pred podpisom úverovej zmluvy oboznámil. Takisto súd dáva do pozornosti formálnu nedostupnosť úverovej zmluvy spôsobenú drobným, len s veľkými ťažkosťami čitateľným písmom v úverových podmienkach v kombinácii s množstvom neprehľadných povinností ukladaných odporkyňu ako úverovému dlžníkovi. Zmluva s uvedenými nedostatkami predstavuje nekalú praktiku v zmysle Smernice Rady 93/13/EHS z 5.4. 1993 ako aj v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a nemôže tak požívať právnu ochranu. Na základe predloženého výpisu čerpania, splátok a úhrad, odporkyňa doteraz uhradila navrhovateľovi sumu 4.872,07 eur. Pretože odporkyňa z úverového zmluvného vzťahu zaplatila navrhovateľovi sumu vyššiu, než jej bola navrhovateľom z úverového zmluvného vzťahu poskytnutá /2.873,58 eur/, súd návrh navrhovateľa o zaplatenie istiny vo výške 398,57 eur /predstavujúcej rozdiel poskytnutého úveru s navýšením vo výške 5.270,64 eur a odporkyňou navrhovateľovi zaplatenej sumy 4.872,07 eur/ s príslušenstvom /úroky z omeškania/, zamietol. Súčasne, s poukazom na § 97 O.s.p. podala odporkyňa vzájomný návrh, ktorým si v konaní podľa § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka uplatnila nárok, ktorý pozostáva zo súčtu 12 úhrad, ktoré odporkyňa uskutočnila v období od 2.12.2011 do 21.2.2014 spolu vo výške 780,22 eur, hoci na základe navrhovateľom predložených listín možno konštatovať, že navrhovateľ sa bezdôvodne obohatil /plnenie bez právneho dôvodu/ na úkor odporkyne o sumu 1.998,49 eur /4.872,07 eur - 2.873,58 eur/. Z vyššie uvedených dôvodov uložil súd navrhovateľovi povinnosť zaplatiť odporkyňu sumu 780,22 eur. Odporkyňa si v konaní uplatnila aj úroky z omeškania zo sumy 780,22 eur vo výške 5,25 % ročne od 22.2. 2014 do zaplatenia, t.j. počnúc dňom nasledujúcim po jej poslednej úhrade, resp. po poslednom plnení odporkyne bez právneho titulu v prospech navrhovateľa zo dňa 21.2. 2014, t. j. odo dňa 22.2. 2014. Takto odporkyňou v konaní

uplatnené úroky z omeškania boli v súlade s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a preto súd uložil navrhovateľovi aj povinnosť zaplatiť odporkyni aj ňou uplatnené zákonné úroky z omeškania vo výške 5,25 % ročne od 22.2. 2014 do zaplataenia, t. j. počnúc dňom nasledujúcim po poslednej úhrade, resp. po poslednom plnení odporkyne bez právneho titulu v prospech navrhovateľa zo dňa 21.2. 2014, t. j. odo dňa 22.2. 2014. Rozhodnutie o náhrade trov konania si súd vyhradil na dobu do 30 dní po právoplatnosti rozsudku podľa § 151 ods. 3 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie navrhovateľ. Dal do pozornosti odvolacieho súdu rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/112/2004 pojednávajúci o naliehavom právnom záujme na určovacej žalobe a uviedol, že podanie vzájomného návrhu na určenie neplatnosti zmluvy zo strany odporkyne nie je dôvodné v prípade, ak navrhovateľ žaluje plnenie z takejto zmluvy, pretože na takomto určení nie je daný naliehavý právny záujem. Ďalej uviedol, že vzájomným návrhom uplatnený nárok odporkyne považuje za premlčaný v zmysle § 103 a § 107 Občianskeho zákonníka. Objektívna trojročná premlčacia doba by mala byť podľa neho aplikovaná odo dňa 19.03.2009, ako dňa po tom, kedy došlo podľa názoru vedľajšieho účastníka na strane odporkyne k bezdôvodnému obohateniu. Odporkyňa tak mohla svoj nárok uplatniť do 19.03.2011 ale vzájomný návrh podala až dňa 15.08.2014. Jej nárok je tak v celom rozsahu premlčaný. Vzhľadom na uvedené navrhol navrhovateľ, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil alebo aby ho zmenil tak, že jeho návrhu v celom rozsahu vyhovie.

Odporkyňa k podanému odvolaniu navrhovateľa písomne uviedla, že rozhodnutie súdu prvého stupňa považuje za správne tak po skutkovej ako právnej stránke. Argumentácia navrhovateľa o nedostatku naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe je bezpredmetná. Odporkyňa sa vzájomným návrhom nedomáhala určenia neplatnosti úverovej zmluvy uzatvorenej s navrhovateľom ale zaplataenia sumy 780,22 eur s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia. Pri rozhodovaní o takomto návrhu sa otázka či tu právo alebo právny vzťah je, resp. či je zmluva platná posudzuje automaticky prejudiciálne. Pokiaľ ide o námietku premlčania uplatneného nároku odporkyne, odporkyňa sa domáha vrátenia tých peňažných plnení, ktoré navrhovateľovi uhradila bez právneho titulu odo dňa 02.12.2011. Možno pritom ustáliť, že navrhovateľ vedel o skutočnosti, že úverová zmluva, podľa ktorej poskytol odporkyni peňažné prostriedky nemá zákonné náležitosti, ako aj o dôsledkoch ich neuvedenia a preto vedel, že na prijatie peňažných plnení nad rozsah poskytnutého bezúročného úveru nemá právny titul. Z toho dovodzuje odporkyňa úmysel navrhovateľa bezdôvodne sa obohatiť na jej úkor a preto je nevyhnutné na daný prípad aplikovať 10 ročnú premlčaciu dobu podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Navrhla preto, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu potvrdil.

Vedľajší účastník na strane odporkyne sa písomne k odvolaniu navrhovateľa nevyjadril.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací vec preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľa je potrebné ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdiť a vo výrokoch o povinnosti navrhovateľa zaplatiť odporkyni sumu 780,22 eur spolu s 5,25 % - ným ročným úrokom z omeškania od 22.2.2014 do zaplataenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku ako aj vo výroku, ktorým si súd prvého stupňa vyhradil rozhodnutie o náhrade trov konania na dobu do 30 dní po právoplatnosti svojho rozsudku podľa § 221 ods. 1 písm. f), i) O.s.p. zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 2 O.s.p. z týchto dôvodov:

Pokiaľ ide o rozhodnutie súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu navrhovateľa na začatie konania, ktorým sa od odporkyne domáhal zaplataenia sumy 398,57 eur s úrokom z omeškania vyčísleným v sume 60,25 eur a s úrokom z omeškania 8,15 % ročne zo sumy 398,57 eur od 1.7. 2014 do zaplataenia, tu podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 132 až § 135 O.s.p.. Pri rozhodovaní súd prvého stupňa použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvého stupňa a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia o zamietnutí návrhu navrhovateľa na začatie konania a v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p..

K odvolacím námietkam navrhovateľa odvolací súd nič neuvádza, nakoľko navrhovateľ všetky svoje odvolacie námietky /napriek petitu svojho odvolania, kedy žiadal zrušiť celý napadnutý rozsudok prvostupňového súdu/ smeroval len proti rozhodnutiu prvostupňového súdu o vzájomnom návrhu odporkyne.

Čo sa týka rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým bolo vyhovené vzájomnému návrhu odporkyne a navrhovateľ bol zaviazaný k povinnosti zaplatiť odporkyni sumu 780,22 eur spolu s 5,25 % - ným ročným úrokom z omeškania od 22.2.2014 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, tu dospel odvolací súd k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné v danej napadnutej časti zrušiť a vec vráti súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Aj keď odvolacie námietky navrhovateľa o nedostatku naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe boli celkom nedôvodné, keď predmetom vzájomného návrhu odporkyne bolo peňažné plnenie a nie určenie či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, tak navrhovateľ v rámci odvolania vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku odporkyne. Keďže navrhovateľ svoju námietku premlčania nezakladá na žiadnych nových skutočnostiach, ktoré neboli zistené do skončenia dokazovania na súde prvého stupňa a táto jeho námietka nebolo doposiaľ posudzovaná, je dôvodné, aby sa dôvodnosť uplatneného nároku odporkyne posúdila aj vo svetle tejto námietky.

Hoci sa zdá, že námietku premlčania vznesenú navrhovateľom v odvolaní by mohol posúdiť aj odvolací súd v tomto konaní /keďže nie je dôvod ani potreba vykonávať žiadne ďalšie dokazovanie za účelom jej posúdenia a možno vychádzať zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa/, takéto posúdenie v odvolacom konaní by odporovalo právu účastníkov konania na spravodlivý proces. Obsahom tohto ústavou garantovaného práva /čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky/ je i právo účastníka, aby sa jeho vec ak to zákon pripúšťa, prejedнала v dvojinštančnom konaní. Ak by teda odvolací súd novú /doposiaľ neuplatnenú/ a rozhodujúcu hmotnoprávnú námietku premlčania uplatneného nároku odporkyne posúdil ako prvý z konajúcich súdov až v odvolacom konaní, odoprel by tým účastníkom konania právo na prejednanie ich vecí v dvojinštančnom konaní, čím by porušil ich právo na spravodlivý proces.

Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o povinnosti zaplatiť odporkyni sumu 780,22 eur spolu s 5,25 % - ným ročným úrokom z omeškania od 22.2.2014 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Rovnako tak postupoval aj pokiaľ ide o výrok napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým si prvostupňový súd vyhradil rozhodnutie o náhrade trov konania na dobu do 30 dní po právoplatnosti svojho rozsudku, ktorý s ohľadom na spôsob rozhodnutia odvolacieho súdu stratil svoje opodstatnenie.

O náhrade trov odvolacieho konania bude podľa § 224 ods. 4 O.s.p. rozhodnuté súdom prvého stupňa.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.